

ת פ א ר ת ר א ד ז י ן

יוצא לאור על ידי מרכז מוסדות חסידי ראדזין

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ב"ה גיליון פרשת תצוה תשפ"ד

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר מוהרא"י זצ"ל

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... [כו, כ]

הגיד כ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל:

תיבת 'תצוה' – יש לפרש אותה מלשון צוותא וחיבור, כמו: "כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה"¹!

היינו: משה רבנו נצטווה בזאת מפני השם יתברך "לחבר" ולאחד את בני ישראל שיהיו בצוותא ובאהבה ביניהם, ומכוח החיבור שבין בני ישראל ייבנה המשכן ותהא השכינה שורה בישראל.

שכן עיקר תכלית המשכן הינה השראת השכינה, כמאמר הכתוב: 'וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ, וְשִׁכְנֹתַי פְּתוֹכִים'²! והשראת השכינה אפשרית רק כאשר ישראל הינם מאוחדים יחד בבחינת "וַיְהִי בִישְׂרוּן מְלֶךְ... יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל"³!

ובזאת ניתן לפרש בס"ד סמיכות הפרשיות שבין פרשת תרומה - לפרשת תצוה.

שהרי פרשת תרומה מסתיימת בתיבות⁴ 'לְכָל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן... וְכָל-יְתִדְתָּיו, וְכָל-יְתִדְתַּת הַחֹצֵר נְחֹשֶׁת'.

¹ ברכות ו, א.

² שמות כה, ח.

³ דברים לג, ה.

⁴ שמות כז, יט.

מהות יתדות הללו, שהינם מחברים שני דברים נפרדים וקושרים אותם בכדי שיעמדו יחד זה לצד זה, כפירוש רש"י: 'יתדות, כמין נגרי נחושת עשויים ליריעות האהל ולקלעי החצר, קשורים במיתריהם סביב."

אף יריעות המשכן היו "חֲבֵרֹת אִשָּׁה אֶל-אֲחֹתָה"⁵ ומחוברות זו לזו על ידי תפירה, באמצעות חוט ומחט⁶. ללמדך, כי לשם תכלית מלאכת המשכן יש צורך בחיבור קצוות ותפירתן באמצעות מעשה מחט, שמלאכתו לתפור ולאחות קרעים וקצוות ולעשותם אחד. הדבר הזה מסמל 'אחדות' בין שבטי ישראל ופלגיו, ובאופן זה "וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד", וכך יכולה היא השכינה להיות שורה בישראל כמאמר "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם".

מזאת הסיבה – מאיר מרן הקדוש 'מי השלוח' - היה הכרח להקמת המשכן בתרומתו של כל איש ישראל, שכן אלו נחסר שם אפילו יתד בודד מתוך יתדות המשכן, בלתי אפשרי היה שתשרה השכינה, וכל עבודת המשכן על כליה הייתה יורדת לטמיון חלילה... רק בכוח "יחד" של כל בני ישראל, הופך המשכן להיות מה שהוא נועד להיות: מקום להשראת השכינה בישראל!

וזהו שמסמיך הכתוב אלה שתי הפרשיות באמרו: 'לְכֹל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן... וְכָל-יְתֹדֹת הַחֹצֵר נְחֹשֶׁת', היינו המשכן וכליו שנועדו לאחד בין החלקים באמצעות יתדות ומיתריהם. וחיבור שביניהם כיצד יצא לפועל? על ידי חיבור בני ישראל יחדיו בבחינת 'וְאָתָּה תִּצְוֶה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' - מלשון חיבור וצוותא!

(על פי רשימות כ'ק מרן זי"ע, משנת תשמ"ה)

&&&&&&&&&&

ליקוטי אמרים מספרי מרנן רבותינו הקדושים זי"ע

מאיזביצא – ראדזין

וְאָתָּה תִּצְוֶה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ.. לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד עֲנִיין קביעת פרשת "שמן למאור" והדלקת המנורה בפתחה של פרשת תצווה - טעון לכאורה הבנה:

וכי מה עניין 'הדלקת המנורה' בינות ל'הקמת המשכן וכליו' ו'הכנת בגדי כהונה' - הלוא מצוות 'הדלקת המנורה' שייכת בעצם לסדר 'עבודת הקורבנות' ומקומה לכאורה ב"חומש ויקרא", העוסק בעניינים אלו?

⁵ כו, ג.
⁶ רש"י, שם.

מבאר רבנו הקדוש בעל "אורחות חיים":

"כלי המשכן" – אמנם קדושה יש בהם, אולם בתכליתם נועדו המה לצורך המשכת הקדושה באמצעות עבודת הכהן, המאיר בעבודתו לכל כלי המשכן ומעורר באמצעותה כל מיני השפעות קדושות בכלי הקודש.

אי לכך, קובעת התורה מצוות 'הדלקת המנורה' ביד אהרן הכהן בסמוך לציווי על הקמת המשכן וכליו, לרמוז בזאת כי כלי המשכן הללו אין בהם אור עצמי וזקוקים המה לעבודת כהן עליון משרת, שהוא ידליק וישפיע אור העבודה באלה הכלים, וימשיך באמצעות עבודת קדשו שפע של קדושה והשפעות טובות על ראש בני ישראל.

זאת תרמוז לנו התורה במצוות 'הדלקת המנורה' שמעידה כי השכינה שורה בישראל⁷, זאת באמצעות עבודתו בקודש של אהרן הכהן, שמכוח עבודתו בהדלקת המנורה נמשכת הארה העליונה בכל כלי המשכן.

(סוד ישרים על התורה)

*

בְּאֵהָל מוֹעֵד, מִחוּץ לַפְּרֶכֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת, יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבָנָיו
מֵעֶרֶב עַד-בֶּקֶר ... (כז, כא)

לשם מה מדגישה התורה כאן מקום עריכת נרות המערכה "מחוץ לפרכת אשר על העדות" - והלוא אודות מקום המנורה שמדליקים בה הנרות (= "מחוץ לפרוכת העדות"), הננו למדים להלן בפרשת "פקודי"⁸??

מסביר רבנו בעל "אורחות חיים" זצ"ל:

בעצם, 'לב ליבו' של המשכן וכלל כליו - הינו "ארון העדות" שבו נתונים לוחות העדות, כמאמר הכתוב⁹ "וַנִּתֵּן אֶל-הָאָרוֹן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתָּן אֱלֹהֶיךָ". מתוך כלל כלי המשכן, המכוונים בידוע כנגד "מעשה בראשית" של הבריאה, וכנגד אברי האדם המכונה "עולם קטן" – נחשב ארון הברית לחלק הנשמה ורוח החיים שבקרב בניינו הרוחני של המשכן וכליו. שם מבין שני הכרובים, שרתה השכינה ונועדה כביכול עם משה רבנו, כמבואר בפסוקי התורה. ועל שמו של "ארון העדות" מכונה המשכן "משכן העדות", כמאמר הכתוב: "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן - מִשְׁכַּן הָעֵדוּת"¹⁰.

⁷ השוו: שבת כא, ב: "וכי לאורה הוא צריך? אלא עדות היא שהשכינה שורה בישראל" (=ע"כ)

⁸ להלן מ, ד; ושם, כד.

⁹ שמות כה, טז.

¹⁰ שמות לח, כא.

אולם, באיזו דרך ייכון קשר הרוחני וחיבור הפנימי בין כלי המשכן השונים - לבין לוחות הברית אשר בארון העדות? היכן תעבור נקודת החיבור שביניהם?

לשם כך ציוותה תורה על עבודה זו של הדלקת המנורה. אור המנורה העולה מבין נרותיה, אור עליון זה הינו "צינור השפע" שדרכו עוברת השפעת הקדושה מבין לוחות העדות שבארון הקודש, הימנו מושפעת היא ליתר כלי המשכן. "אור" זה מהווה חיבור הפנימי בין כלי הקודש והמקדש, והוא מספק את ההמשכה העליונה שלה זקוקים כלי המשכן בעבודתם בקודש. זו משימתה של המנורה הטהורה, להעלות ולהדליק את אור הקדושה שמקורו בלוחות העדות - בקרב כלל המשכן וכליו באשר הם.

אי לכך מקום הדלקת המנורה נקבע "בְּאֵהָל מוֹעֵד מְחוּץ לַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת", בכדי שמתוך מקום זה תשמש המנורה להפצת והחדרת אורה של תורה וקדושה במכלול כלי המשכן לכל עבודתם בקודש.

(סוד ישרים)

בדברי חכמינו ז"ל מצינו אמירה ידועה, הקובעת:

"דבר זה מסורת בידינו מאבותינו: מקום הארון – אינו מן המידה"¹¹!

לאמור:

מידותיו של "קודש הקדשים" (ה"דביר"), שניתנו בספר "מלכים"¹² בפרשה העוסקת בתבנית המקדש וכליו, ואשר נערכו על סמך מדידות מדויקות שבין הארון ובדיו לבין כותלי ההיכל – היו מלמדות מעל לכל ספק כי ארון הקודש אינו "תופס מקום" פיסי כלשהו בחללו של ההיכל; 'ארון העדות' שבהיכל היווה מציאות רוחנית לחלוטין, למרות שבפועל הארון היה מוחשי וניתן למישוש. תופעה זו היוותה אחד מן החזיונות הפלאיים הכבירים, אשר נרשמו ונצפו בתחום "בית המקדש".

ויש להתבונן: מה טעם מתרחש היה נס זה ב"ארון הברית" דווקא - ולא בשום כלי מקדש אחר?

רבנו ה"בית יעקב" זי"ע, מעניק לתופעה זו הסבר נפלא:

לפי המבואר בספרים הקדושים, משמש היה המשכן (והמקדש) מעין "תבנית זוטא", המכוונת כנגד שורשם הרוחני של איברי האדם בבריאה. כל כלי

¹¹ יומא כא, א. בבא בתרא צט, א.

¹² מלכים א, ו.

במשכן וכל תבנית בהיכל - מכוון היה כנגד שורש חיותו של איבר מסוים באדם, ונועד לרומם אותו אל שורשו העליון בבריאה.

והנה בגוף האדם בעצמו הננו מוצאים **תופעת פלא קבועה**: שבעוד מכלול האיברים שבאדם ניתנים למישוש בידיים - לעומת זאת **"נשמה טהורה שנתת ביי"** המקיימת את כלל הגוף ונוסכת בו חיות, אינה מוחשית ונראית לעין האדם, ואף אין תופסת "מקום" כלשהו. זהו פלא פלאים בבריאת האדם, המאחד בקרבו חומר ורוח, גוף ונשמה, בקשר אלוקי ממעל - ואין לתופעה זו שום הסבר בטבע.

כזה הינו הדבר - במשכן ובמקדש.

שכן בעוד כלי הקודש השונים ממלאים מקום רוחני של איברי האדם השונים - **"ארון העדות" הינו משמש עבור המשכן וכליו במעין תפקידה של "הנשמה"**, שהיא נותנת חיות בכלל המשכן וכליו. אי לכך, כשם ש"נשמה שנתת ביי" רוחנית היא ואינה תופסת מקום בחלל העולם - כן הדבר בארון הברית, האוצר בקרבו את לוחות העדות ומהווה "נשמת" המשכן, ולכן אינו תופס כל מקום בחלל ההיכל.

זהו אפוא סודה של האמירה שטבעו חכמים:

"מקום ארון – אינו מן המידה" !

(בית יעקב)

*

וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ, חֹשֶׁן, וְאַפֹּדֶת, וּמְעִיל... (כח, ד)

מאיר רבנו הקדוש "מי השלוח":

בגדי הקודש של הכהן הגדול, הינם מסמלים את גודל יקרת נפש 'הכהן הגדול מאחיו' וסגולותיו הנעלות, שבגינן נבחר 'הכהן הגדול' מלפני השם יתברך, לעמוד ולשרת לפניו בקודש - **כדלהלן:**

"ציץ הקודש" – רומז על פנימיות נפשו של כהן-הגדול, שדבוק במחשבתו בקדושה העליונה בבחינת **"וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תְּמִיד"**¹³. הלכך חרוטות להן על הציץ התיבות **"קִדְשׁ לַה'"**, לפי שבעומק מחשבתו שרוי הכהן גדול תדיר בדבקות עליונה בהשם יתברך.

"חושן" – הינו מגדיר את טהרת "ליבו" של הכהן, שאין מצוי בליבו שום שנאה כלפי נפש מישראל, שכן י"ב שבטי ישורון חקוקים כולם על ליבו

¹³ שמות כח, לח.

הטהור והוא נושא עליו את שמותם תדיר כמאמר הכתוב¹⁴ **"וְנָשָׂא אֶהָרֹן אֶת-שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֶשֶׁן הַמְּשָׁפֵט עַל-לְבָבוֹ בְּבֵאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ, לְזָכְרוֹן לְפָנָי-ה' תְּמִיד"**!

"אפוד" שעמו חוגר הכהן את גופו, רומז על גודל ביטחונו של כהן גדול באלוקים, הנאזר בהשם יתברך ונשען על בורא-עולם תמיד.

ואלו **"מעיל"** כהן גדול עשוי **'כליל תכלת'** שהינה גוון של **'יראת שמים'** כמאמר חכמינו ז"ל¹⁵ **"מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכיסא הכבוד!" (=רש"י: "ומכוח התכלת מזכיר היושב על הכיסא")** - **'מעיל'** זה מורה על גודל מידת **יראת שמים** שמפעמת בליבו של הכהן הגדול, החרד תמיד מפחד יושב מרום מלך רם ונישא.

אין פלא אפוא כי נפש יקרה ומרוממת זו בדמות **"הכהן הגדול מאחיו"**, שהינה עתירה בסגולות רמות ונשגבות כאלה, מזומנת היא בתדירות לגשת אל הקודש ולכפר על בני ישראל באהל מועד, באמצעות הקרבת קורבנות ציבור ובכל מלאכת עבודת המשכן.

(מי השלוח)

*

וְשָׂמַתְּ אֶת-שְׁתֵּי הָאֲבָנִים.. אֲבָנֵי זָכָרוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְנָשָׂא אֶהָרֹן אֶת-שְׁמוֹתֵם לְפָנָי ה' עַל-שְׁתֵּי כִתְפָיו לְזָכְרוֹן

[כח, יב]

מהו לשון **"וְנָשָׂא אֶהָרֹן"** הנאמר בהקשר לשמות בני ישראל? וכי מה **"משא"** יש כביכול בנשיאת 'שמות' גרידא?

מבאר רבנו בעל "מי השלוח":

בגמרא מבואר¹⁶ כי **"הרואה אכלוסי ישראל"** היינו קהל ששים ריבוא אנשים מישראל, מברך עליהם ברכה מיוחדת בנוסח **"ברוך חכם הרזים!"** ומבואר בגמרא, שנוסח ברכה זו נקבע על שום **שדעתם של בני אדם שונה זו מזו**, דבר שיש בו משום חידוש נפלא ועצום, על שבכוחו של בורא עולם

¹⁴ כח, כט.

¹⁵ מנחות מג, ב.

¹⁶ ברכות נח, א.

לברוא בריות כה רבות ומגוונות בצביון בקומתן ובדעתן אלה מול אלה, ובו בזמן "לידע מה שבלב כולן"¹⁷!

כמו כן אין הדבר בגדר סוד, כי בקרב עם ישראל לפלגיו ולשבטיו - אין שוררת 'תמימות דעים' מוחלטת בין איש לרעהו ובין סיעה לחברתה: יש לך שבט שטבע אופיו נוטה ליצמצום והתכנסות, לעומת שבט חברו הדוגל בסגנון ההתפשטות; ישנו שבט שדרכו דרך המתינות, לעומת שבט אחר שדוגל במידת הקנאות דווקא, וכן כל כיוצא באלה. מכיוון שכך, הכיצד ניתן להעלות על הדעת היות כולם טובים וישרים במידה שווה, כאשר דרכיהם וסגנונותיהם כה שונים זה מזה 'מן הקצה אל הקצה'!!

אולם ככל שהיה הדבר נוגע ב**אהרן הכהן** שנשא בליבו את משא העם – לא מצאו ניגודים וסתירות אלו שום ביטוי בליבו הגדול. **שכן אהרן הכהן באישיותו הזכה והנאצלת, היה בעל "לב טוב" בקנה מידה בלתי רגיל, ובליבו הזך היה מתבונן בעומק נפשם של ישראל ומבין שאלה כמו אלה כוונתם לטובה, כל אחד כפי גישתו ובהתאם למידותיו ותכונות נפשו. והרי כל נפש מישראל שפועלת במידתה למען הטוב והישר בעיני ה', זוכה בהכרח לעיתים מזומנות לכוון לאמיתות רצונו יתברך! כך ובאופן זה ניתן להחיל לגביהם כמליצת חז"ל הידועה: "אלו ואלו - דברי אלוקים חיים"¹⁸.**

זהו אפוא כובד "המשא" שהיה אהרן נושא על כתפיו. שכן מתפקיד הכהן הגדול שנושא את אבני הזיכרון לבני ישראל על כתפיו "לשאת" ולהכיל בליבו הרחב את מכלול נוסחאותיהם וסגנונותיהם של שבטי ישראל לפלגיהם, כל נפש ונפש כפי דרכה ועניינה, ובד בבד עם זאת למצוא בליבו הזך את החלק הטוב והנאצל שכולם.

משימה עליונה זו היוותה אכן "משא" נפשי כביר עבור כהן הגדול; אך יכול גם יכול היה לה, בכוחות נפשו הכבירים וברוחב ליבו הטוב, הממולא על כל גדותיו באהבה ובמסירות עבור כל אדם מישראל!

וזהו שיאמר הכתוב: **"וְנָשָׂא אֶהְרֹן אֶת-שְׁמוֹתֵם לְפָנֵי ה' עַל-שְׁתֵּי כְתָפָיו לְזָכְרוֹן"** - "עבודת משא" זו על כתפי הכהן הגדול הייתה מוטלת, ובכתף יישאה.

(מי השלוח)

¹⁷ רש"י, שם.

¹⁸ עירובין יג, ב; ירושלמי ברכות פ"א ה"ד.

**וְעִשִּׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט... וּמִלֵּאתָ בּוֹ מִלֵּאת אֶבֶן, אֲרֻבֶּעָה טוּרִים אֶבֶן...
וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶינָן עַל-שְׁמַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עָשָׂרָה עַל-שְׁמַתָּם..
אִישׁ עַל-שְׁמוֹ תִּהְיֶינָן, לְשָׁנֵי עֶשֶׂר שָׁבֵט (כח, טו, יז, כא)**

"חושן מכפר על הדינים, שנאמר "וְעִשִּׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט" (זבחים פח: ; ערכין טז.)

מה הם אותם "הדינים" שיחושן המשפט' היה מכפר עליהם – וכיצד בכוחו של החושן לכפר על דינים הללו?

מבאר רבנו בעל "אורחות חיים":

מדובר בזאת באותם "דינים" שבין אדם לחברו, שבגינם אין הבריות מסתדרות זו עם זו. לפי שכל אחד לעומת חברו טוען "כולה שלי", ולא אחת חפץ אדם כלשהו לחדור לתחומו המובהק של חברו ולעשות בו כבתוך שלו.. כך ובזה האופן נוצרים להם חיכוכים ויורדים לעולם מחלוקות מיותרות, הגורמות צער ועוגמת נפש לבני אדם, והן מצמיחות בכנפיהן "דינים" שונים, מכוחם של המדיינים אלה עם אלה ואיש מול רעהו.

אכן "חושן המשפט" בכוחו הסגולי להשכין שלום ושלוה בין בני ישראל.
כיצד?

אלא לפי שחושן משובץ "אֲרֻבֶּעָה טוּרִים אֶבֶן" על שתיים עשרה משבצותיו, כאשר כל אחת ממשבצות אלו משובצת באבן יקרה מיוחדת במינה, ועל אבנים הללו חרוטים להם 'שְׁמַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל.. פְּתוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל-שְׁמוֹ, תִּהְיֶינָן לְשָׁנֵי עֶשֶׂר שָׁבֵט"!

דבר זה יש בו כדי להעיד, שלמרות שכל שבט נושא את שמו המיוחד על אבן יקרה הנבדלת מאבן של שבט חברו - מכל מקום כל שבט מכיר את מקומו שלו והינו פועל ויוצר מתוך משבצתו בלבד, ואינו מעלה בדעתו לצאת את המשבצת שלו ולהיכנס לתוך משבצת חברו.. מכיוון שכך, הכול חונים להם "איש על מחנהו ואיש על דגלו"! ונשמר ביניהם הכלל של "אין מלכות אחת נוגעת בשל חברתה, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלוא הנימה"¹⁹!

באופן כזה, כאשר כל אחד ואחד פועל בהתאם למידתו ועם זאת מכיר גם במידת חברו ומשאיר מקום גם עבורו - נמנעות להן ממילא כל מיני מחלוקות; דעתן של הבריות נוחה זו מזו, ומתקיים בהן כמאמר הכתוב: "אָמַת וּמִשְׁפָּט שְׁלוֹם שְׁפָטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם"²⁰! ובזה האופן, היה חושן המשפט מכפר ומגשר על "הדינים" כביכול שבין שבטי י-ה.

(סוד ישרים 'תנינא' על התורה)

¹⁹ ברכות מח, ב.

²⁰ זכריה ח, טז.

פַּעֲמוֹן זָהָב וְרִמּוֹן, פַּעֲמוֹן זָהָב וְרִמּוֹן, עַל-שׁוֹלֵי הַמַּעֲיֵל סָבִיב. וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׂרֵת, וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ... וְלֹא יָמוּת

(כח, לד-ה)

מהו "ולא ימות" האמור בכתוב (=וראה רש"י)? ומה עניין אזהרה זו אל 'וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ' הנכתב בהמשך?

רבנו הקדוש בעל "בית יעקב" זי"ע מבאר הדבר כך:

אהרן, הכהן, ליבו כה ממולא היה בקדושה ובהשתוקקות לעבודה, עד כי בעת כניסתו לתוך ההיכל לעמוד ולשרת לפני ה' הוא עלול לשכוח לגמרי היכן הינו מצוי, ונפשו עשויה להידבק בבוראה מתוך כלות הנפש! כדרך שאירע אכן אצל בני אהרן נדב ואביהוא, בהקריבם אש זרה לפני ה' - שנכספה וגם כלתה נפשם לאלוקי צורם, ונשמתם יצאה בקודש בתוככי אהל מועד.

אי לזאת, זקוק הינו הכהן הגדול למין "תזכורת" בעבודת קדשו לבל יתיסחף נפשו אל על, שכן מוטלת על כתפיו המשימה לבצע את תפקידו ועבודת קדשו עלי אדמות כרצון השם יתברך, על מנת לכפר על בני ישראל ולהביא להשראת השכינה בתוכם.

לתכלית זו משמש ועומד בגד ה"מעיל", העטור בפעמונים ורימונים.

שכן בעת אשר "נִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל-הַקֹּדֶשׁ" היה הכהן הגדול שומע באוזניו צלילי "פעמון ורימון" אלה, ו'קול' זה היה מחזירו לחיי-חיותו בעולם הזה. שכן זקוק הינו הדור כולו, וזקוק אף הכהן בעצמו לעבודת הקודש במשכן העדות כאן עלי-אדמות. ואז בהיזכרו בכל אלה "לא ימות" הכהן ב'מיתת נשיקה' - מתוך כלות נפשו לאלוקים!

(בית יעקב; ועיין עוד מה שביאר בסגולת עניין 'פעמון ורימון' בעבודת הכהן גדול)

*

וְעָשִׂיתָ צִיץ זָהָב טְהוֹר, וּפְתִיחַת עֲלָיו פְּתוּחֵי חֹתֶם קֹדֶשׁ לָהּ... וְעָשִׂה לָהֶם מְכַנְסֵי-בָד, לְכִסֹּת בָּשָׂר עֲרֹוהּ..

[כח - לו, מב]

"פרשה" זו החותמת את הכנת בגדי הכהונה, פותחת ב"ציץ זהב טהור" וחותמת ב'מכנסיים' כאשר בגדים אלו מופיעים ביחד בפרשה זו שבתורה.

להורות לנו - אומר מרן "מי השלוח" - שלמרות שאהרן הכהן הינו המובחר שבקרב ישראל ושמו יתברך חתום על מצחו בתיבות 'קדש לה', דבר שהינו

מורה על כך שבמחשבתו מקושר תמיד כהן הגדול לרצון השם יתברך, עם זאת באה אליו האזהרה בלשון **וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי-בָד לְכֶסֶת בֶּשֶׂר עֲרוֹה',** היינו שיהא נשמר מכל ענייני תאוה ואפילו מן חמורה שבחמורות!

ואף שדומה לכאורה כי 'נפש יקרה' כזו אינה זקוקה לאזהרה ממין זה, שכן כזאת לא תעלה על מחשבתו של 'כהן גדול' - מכל מקום ראוי הדבר שכהן הגדול לא יסמוך עצמו על כך גרידא, אלא יעמוד במשך כל העת על המשמר בכל מיני זהירות ושמירה.

ועל דרך זו מזהיר שלמה המלך לאדם²¹ **וְאֶל-בִּינְתְּךָ אֵל-תִּשָּׁעַן,** היינו שאין לאדם להישען בדברים הנוגעים לשמירתו אל בינתו בלבד, שכן 'בינה' זו בתנאי ניסיון עשויה להכזיב חלילה! וכבר אמרו חכמינו **'אל תאמין בעצמך עד יום מותך'**²².

ומסיים רבנו:

"וזה הוא לימוד, שאפילו הנפש היקר מאוד, שהוא מבורר בשורש, מכל מקום צריך מצדו תמיד שמירה וזהירות!" [=ע"כ]

[מי השלוח, חלק ב']

*

אֲשֶׁר הוֹנֵף וְאֲשֶׁר הוֹרֵם, מְאִיל הַמַּלְאִים מְאֲשֶׁר לְאֶהֱרֹן וּמְאֲשֶׁר לְבָנָיו [כט, כז]

שבעת ימי עבודה אלו שבמשכן, הינם מכונים בשם **"ימי המלאים"**.

אומר מרן בעל **"אורחות חיים"**:

באמצעות עבודת המשכן, **נמלא** היה 'חלל' הקיים שבעולם.

שכן 'חלל' גדול מצוי בין תפיסת האדם בעולם הזה, שהינה תפיסה גשמית לכל נושא ועניין - לבין הכרת אור השם יתברך אשר **"מלא כל הארץ כבודו"** וכל יצור נברא שבעולם מצוי בו אור פנימי של אלוקות.

'חלל' זה בא **המשכן** להשלים, ובאמצעות עבודת המשכן נמלא אותו חלל שבין תפיסת האדם החומרית והנמוכה, לבין ההכרה האלוקית העליונה.

לפי שהמשכן שהינו עשוי **זָהָב** כסף ונחושת' מורה כידוע על הכרת **לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נָאִם ה' צְבָאוֹת**²³. והרי 'מעשה המשכן' מכוון כנגד 'מעשה

²¹ משלי ג, ה.

²² אבות פרק ג משנה ה.

²³ חגי ב, ח.

בראשית' ומלאכת המשכן כוללת כל המלאכות שבהן נבראו שמים וארץ, ולפיכך אבות המלאכות של שבת הננו למדים אותם ממלאכת המשכן²⁴.

אי לכך, כינוי ימי בראשית של מלאכת המשכן הינו 'ימי המלאכה', על שום שבעבודות קודש אלו שבמשכן נמלא אותו 'חללי רוחני ריקני שקיים בקרב תודעת האדם והכרתו, ועל ידן נגלה הקשר העליון שבין השם יתברך ובין ישראל, שהינו בבחינת מאמר הכתוב 'וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם'²⁵.

[סוד ישרים, לערב יום הכפורים; וראה 'בית יעקב', פרשת שמיני, ענין ו]

*

מעשה רב

כיצד נושע חסיד על-ידי פסוק ב"פרשת תצווה"..

מעשה ברבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע, אשר ישב אל שולחנו הטהור בשבת קודש פרשת תצווה. שקוע היה רבנו בשרעפי קודש. לפתע כאלו ננער מדבקותו, נטל בידיו הקדושות בקבוק יין שעמד לפניו על השולחן, הושיט את הבקבוק לידי חסיד מסוים שישב בין הקהל – ואמר לו בהאי לישנא:

"כתוב בפרשתנו "ועשית משבצות זהב" (כה, יג)

"מפרש אני: "זאָלסט האָפּין פּיללע קעסטעלעך מיט גאָלד!" (= שיהיו לך ארגזים מלאים זהב! "משבצות" – בלשון יידיש פירושו: "קעסטעלאך", תיבות וארגזים עם זהב).

למותר לספר, כי נתקיימה בו באיש ברכתו של צדיק:

ימים ספורים לאחר מכן, זכה כרטיס ה"פייס" שבידו בזכייה הגדולה וקרנו של אותו חסיד עלתה מעלה, עד כי נתעשר בעושר רב..

כזה הוא כוחם של צדיקים, אשר ביכולתם להמשיך ישועה והשפעה בעת רצון, מתוך פסוק ב"פרשת השבוע" ...!

(על פי "דור ישרים")

²⁴ שבת מט, ב: "אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, כנגד מי? אמר רבי חנינא בן חמא, כנגד עבודות המשכן" ..

²⁵ שמות כה, ח.

שבת שלום ומבורך !

כל הזכויות שמורות

להוצאת "תפארת ראדזין"

אבני החשן לפי שיטת הרמב"ם

(מתוך חומש "עוז והדר")